18/09/2022

Χαλκοτεχνική: Τι λέει ο τελευταίος μάστορας της τέχνης που χάνεται

/ Επικαιρότητα

Ο Μιχάλης Παπαφωτίου είναι ο τελευταίος τεχνίτης επεξεργασίας μετάλλων, στην πόλη των Ιωαννίνων.

Η ζωή του ξεκίνησε εκεί, στο εργαστήρι του σε δύο δωμάτια πάνω από το εργαστήρι, το οποίο είχε άλλοτε ο πατέρας του, ο οποίος του έμαθε και την τέχνη.

Το μαγαζί είναι στην οδό Ανεξαρτησίας, στην καρδιά της παλιάς αγοράς στα Γιάννενα, όπου τα εργαστήρια επεξεργασίας μετάλλων, τα «μπρουτζάδικα» της πόλης, σημείο αναφοράς τις περασμένες δεκαετίες, σβήνουν.

Δεκάδες τεχνίτες, πολλά εργαστήρια, ένας παραγωγικός ιστός, άμεσα συνδεδεμένος με την καθημερινότητα και την λαϊκή παράδοση του τόπου, με τον χρόνο φθίνει και χάνεται.

Μπαίνοντας στο εργαστήριό του κ. **Παπαφωτίου,** θαυμάζει ο επισκέπτης τα αμέτρητα χάλκινα, ορειχάλκινα, μπρούτζινα δημιουργήματα.

Λαμπερά περίτεχνα διακοσμητικά, εκκλησιαστικά είδη, ειδώλια, σκεύη και άλλα αντικείμενα με αρχαιοελληνικά μοτίβα, κλειδιά, κουδούνια, δεκάδες πράγματα, όλα φτιαγμένα με πολύ μεράκι .

Ο τεχνίτης είναι πρόθυμος να μας ξεναγήσει στο χώρο. Μιλάει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ για την ιστορία του εργαστηρίου και στις μέρες ακμής που γνώρισε.

«Ο πατέρας μου μαζί με τον συνεταίρο του δούλεψαν πολύ σκληρά. Την 10ετία του 1960, στο εργαστήρι δούλευαν 12 άτομα. Εγώ όταν τελείωσα το σχολείο και τον στρατό, μπήκα στο μαγαζί και ξεκίνησα μαζί με τον γιό του συνεταίρου. Όταν οι γονείς συνταξιοδοτήθηκαν, συνεχίσαμε εμείς οι νεώτεροι. Δουλεύω με αγάπη σε ό,τι κάνω. Για μένα, δεν είναι απλά ένα επάγγελμα για βιοποριστικούς λόγους, είναι και χόμπυ. Μπορεί λόγω των χυτεύσεων να θεωρείται βαρύ και ανθυγιεινό το επάγγελμα. Όμως εδώ, ζω όλη μου την ζωή», λέει με συγκίνηση ο κ. **Παπαφωτίου** και θυμάται:

«Ένα καλοκαίρι, είχαμε μία επείγουσα παραγγελία να παραδώσουμε 5 καμπάνες. Είχε καύσωνα. Ανάψαμε το καμίνι. Η φωτιά δημιούργησε συνθήκες 1200-1300 βαθμών. Ήταν ασφυκτικά μέσα στο εργαστήρι και βγαίναμε... φανταστείτε έξω, στους 40 βαθμούς Κελσίου για μα δροσιστούμε».

Τα τελευταία χρόνια, ο τεχνίτης δουλεύει μόνος του. Ο συνεταίρος του πήρε σύνταξη, όμως δεν υπάρχει μέρα, που να μην περάσει από το εργαστήρι, όπου έζησε για 50 χρόνια.Τον συναντήσαμε εκεί και με προθυμία ο κ. Μαρίνος μας δίνει πληροφορίες για τα μυστικά της τέχνης.

Το πρωτότυπο του κάθε αντικειμένου, αρχικά «αγκαλιάζεται , φτιάχνεται από το χέρι», όπως μας λέει, ενώ εξηγεί στην συνέχεια, πως μπαίνει σε καλούπι από χώμα

ή κερί, όπου διοχετεύουν στην επόμενη φάση της δημιουργίας, το λιωμένο μέταλλο και γίνεται η αναπαραγωγή. Το εργαστήρι φιλοτεχνεί καρέκλες, τραπέζια, λυχνίες, μοναστηριακές πόρτες, δημιουργεί πιστά αντίγραφα όπλων, όλων των περιόδων από την αρχαία Ελλάδα, το **Βυζάντιο την Επανάσταση του 1821** και προμηθεύει Πολιτιστικούς Συλλόγους.

«Έχουμε τα μυστικά της αρχαίας Ελλάδας στο επάγγελμα, ας πούμε, πως συνεχίζουμε την τεχνοτροπία του Ηφαίστου, λιώνουμε το μέταλλο το βάζουμε σε καλούπια», λέει με χαμόγελο.

Ο κ. **Μαρίνος** θυμάται τις σπουδαίες, τις μεγάλες παραγγελίες που είχε το εργαστήρι. Μας αποκαλύπτει πως η ομογένεια της Αμερικής και της Αυστραλίας έφτιαξε εκεί, καμπάνες για τους ιερούς ναούς και προσθέτει πως είχαν φτιάξει το 1967, σπαθιά, ασπίδες και περικεφαλαίες για τις ανάγκες της ιταλικής κινηματογραφικής παραγωγής του Οιδίποδα Τύραννου.

Το παράπονο των δύο τεχνητών είναι πως το επάγγελμα πεθαίνει.

«Κάποτε ήταν περισσότερα μαγαζιά…Οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον στην καφετέρια…», λένε, σημειώνοντας ότι στο εξωτερικό υπάρχουν κίνητρα για τους νέους προκειμένου να διατηρήσουν και να συνεχίσουν τα παραδοσιακά επαγγέλματα ως θεματική μορφή τουρισμού.